

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD
Faculty of Social Sciences, Charles University
Smetanovo náměstí 6, 110 01 Praha 1
Česká republika

Posudek vedoucího na bakalářskou práci:

**Sommerová, Gabriela. *Americká politika v Kambodži a vzestup Rudých Khmerů*. UK FSV
IMS, Praha, LS 2011/2012, 53 s.**

Nástup režimu Rudých Khmerů k moci v Kambodži a jeho hrůzovláda v letech 1975–1979, která si vyžádala milióny mrtvých a zdevastovala celou zemi, patří dodnes k temným kapitolám dějin tohoto státu i celé jihovýchodní Asie. Otázka, do jaké míry byl mocenský vzestup tohoto hnutí zapříčiněn americkou politikou vůči Kambodži a vměšováním Washingtonu do kambodžského vnitropolitického dění zůstává nadále aktuálním a široce diskutovaným tématem. Právě na tuto otázku se své práci pokusila odpovědět Gabriela Sommerová.

Autorka svou práci rozdělila do několika částí. V úvodu kromě stanovení hypotézy a výzkumné otázky práce a rozboru literatury nabízí i stručné shrnutí vývoje komunistického hnutí v Kambodži a americko-kambodžských vztahů. Tyto pasáže jsou jakýmsi úvodem do problematiky, která je dále podrobně rozebírána v textu – práci sice nijak nerozdměňují, ale domnívám se, že netvoří její nezbytně nutnou součást a že mohly být vynechány.

Autorka ve své práci obhájí hypotézu, že americká politika nebyla jediným faktorem, který přispěl k nástupu Rudých Khmerů a k vítězství nad jejich protivníky a uchopení moci – stejnou měrou se o to zasloužila i politika samotných kambodžských vůdců (včetně krále Sihanuka), kteří svou nekompetentností a váhavostí usnadnili Rudým Khmerům pozici (s. 10). S touto hypotézou v zásadě souhlasím, neboť odmítám paušalizující odsudek americké politiky jakožto hlavního „viníka“ a strůjce zkázy Kambodži tak, jak bývá často prezentován.

V následujících kapitolách kolegyně Sommerová vytyčuje hlavní mezníky americko-kambodžských vztahů ve zkoumaném období – odmítnutí americké pomoci v roce 1963 a jeho důsledky, přerušení diplomatických styků se Sihanukovou Kambodžou v roce 1965, následný Lon Nolův převrat (s americkou podporou), bombardování Kambodži i invazi do země s cílem zničit základny levicových guerill v zemi. Byť všechny tyto události a americký podíl na nich nesporně přispěly k destabilizaci vlády v Phnom Penhu, lze souhlasit s tvrzením, že samy o sobě nezapříčinily její pád. Je však nutno mít na paměti i limity americké zahraniční politiky v tomto dějinném období – země jako Kambodža byly vnímány jako nespolehlivé, protože se jednoznačně nepostavily na stranu USA a „svobodného světa“ v boji proti „rudé hrozbě“. Král Sihanouk toleroval přítomnost komunistických guerill na svém území, jak z důvodů rozumových (neměl dost sil se jim otevřeně postavit), tak z důvodů prospěchových (ze zásobování jednotek NLF a Severního Vietnamu přes území Kambodže měl Phnom Penh určité zisky, viz s. 25). Jeho svržení v roce 1970 sice ukončilo toto období nejednoznačné kambodžské orientace, ale zároveň připravilo její politickou reprezentaci o nejoblíbenější a nejváženější osobnost. Lon Nolova vláda byla následně zcela závislá na americké pomoci a její kredibilita mezi obyvateli se pohybovala na velice nízké úrovni, která se postupně propadala stále hlouběji. Její pád byl spíše než možným scénářem budoucího vývoje jen otázkou času a patrně by mu zabránila pouze skutečně masivní americká intervence (a to je ještě samo o sobě diskutabilní), ke které se však Washington neodhodlal ani v případě mnohem strategicky důležitějšího Jižního Vietnamu.

Autorka se se zvoleným tématem vypořádala relativně dobře. Její práci bych vytkl to, že se některé informace v textu často zbytečně opakují, což vzbuzuje dojem jisté redundance a snižuje poněkud plynulost textu. Práce je rovněž spíše zaměřena na vývoj v Kambodži a reakce USA na něj než na americkou politiku jako takovou, takže její název je možná poněkud zavádějící – asi by bylo vhodnější, kdyby se jmenovala například „Vzestup Rudých Khmerů a americká politika v Kambodži“. Z tohoto pojetí pramení i skutečnost, že některé okamžiky, které byly důležité z hlediska celkové americké zahraniční politiky v Asii, nejsou v práci dostatečně zdůrazněny. Na druhou stranu je třeba vyzdvihnout poměrně širokou bázi zdrojů (včetně prací předních odborníků na danou problematiku), s nimiž autorka pracovala, stylistickou úroveň textu i rozsáhlý a dobře zpracovaný poznámkový aparát. Z formálního hlediska práci není příliš co vytknout, snad jen chybějící informaci o počtu znaků (alespoň v elektronické verzi textu zůstala tato informace nedoplněna). V obsahu jsou nadbytečné odkazy na prohlášení o samostatném zpracování práce i na obsah samotný, ale to jsou skutečně drobné nedostatky.

Práci doporučuji k obhajobě s hodnocením **výborně**.

V Mariboru dne 14. 6. 2012

PhDr. Jan Bečka, Ph.D.
UK FSV IMS KAS